

6. Le Mystère de la Sainte-Trinité (1939)

O. Messiaen (1908-1992)

Olivier Messiaen studeerde, net als Demessieux, bij Dupré en was vanaf 1931 organist van de Église de la Sainte-Trinité in Parijs. Het slotdeel van de orgelcyclus “Les Corps glorieux” (1939) is een verstild, meditatief werk met een voor Messiaen typerende tempo- en karakteraanwijzing: *Très lent, lointain*.

7. Dieu parmi nous (La Nativité du Seigneur, 1935)

Het slotdeel van de kerstcyclus “La Nativité du Seigneur” behoort tot Messiaens meest gespeelde orgelwerken. De muzikale inhoud wordt ontleend aan drie thema’s. Het belangrijkste is het thema van de incarnatie; een dalende notenreeks die de menswording van Christus symboliseert, zijn daling vanuit de hemel op aarde. Het tweede thema symboliseert de communie – de liefde. Het derde thema is de vreugde, welke als een vogelgezing klinkt. Na de expositie van deze thema’s volgt een middendeel over het tweede thema, om tenslotte in een indrukwekkende toccata los te barsten waarbij steeds het incarnatie-thema in het pedaal klinkt. Het geheel mondt uit in een magistraal slot. (toelichtingen: Tommy van Doorn)

Tommy van Doorn (1990) begon op zevenjarige leeftijd met pianolessen. Hij ging op zijn 17e in de leer bij Jan Verhoeven en kreeg, naast pianoles, orgelles in de Sint-Petrusbasiliek te Boxtel. Daar werd voor hem de basis gelegd voor het orgelspel in alle belangrijke stijlperiodes en in de muziektheorie. Na het behalen van zijn gymnasiumdiploma studeert van Doorn sinds 2009 aan het Conservatorium in Tilburg hoofdvak orgel bij Henco de Berg en Ad van Sleuwen. In juni 2014 behaalde hij, na een concert op het orgel van de Stadskerk Sint-Cathrien te Eindhoven, cum laude zijn Bachelordiploma. Hierna is hij toegelaten tot de Masterstudie aan datzelfde conservatorium. Hij heeft zich verdiept in het bespelen van het Franse drukwindharmonium en studeerde piano als bijvak bij Jelena Bazova. Cursussen en masterclasses werden gevolgd bij o.a. Ben van Oosten, Jan van de Laar, Wolfgang Baumgratz (D) en Luca Scandali (It). In december 2012 werd hij benoemd tot titulair organist van de Sint-Petrusbasiliek te Boxtel. Hij treedt op als solist en begeleider op orgel, harmonium en continuo. Tevens is hij betrokken als artistiek adviseur bij de Brabantse Orgelfederatie en is hij bestuurslid van de Stichting Kerkconcerten Boxtel.

Eerstvolgende concerten:

zondag 21 september	20.15 uur	Kees van Houten
zondag 12 oktober	20.15 uur	Pierre Ramakers

De concerten worden financieel mogelijk gemaakt door!

Dhr. S. Aarns - Dhr. T. van den Aker - Blanca Beheer B.V. - Lian Bolwerk Gemonde - Brabants Centrum - Mevr. M. Castricum - Huub v. Doorn Masterpiece Financials, Den Bosch - Gemeente Boxtel - Dhr. C. Doevendans - Tommy van Doorn - Dhr. en Mevr. E. van Gelder - Mevr. L. Ietswaart - Pels & Van Leeuwen Kerkorgelbouw B.V., Den Bosch - Protestantse Gemeente Boxtel - Drukkerij Tielen B.V., Boxtel - Verrijzenisparochie Boxtel - en alle donateurs

STICHTING KERKCONCERTEN BOXTEL

Orgelconcert

door

Tommy van Doorn

zondag 17 augustus 2014

aanvang 20.15 uur

basiliek St.-Petrus Boxtel

Programma

1. Prélude et fugue en ut majeur (opus 13, 1964)

J. Demessieux (1921-1968)

Jeanne Demessieux was vanaf 1962 organiste van La Madeleine in Parijs. In dit werk gebruikt ze de klassieke 'prelude en fuga'-vorm voor een geheel eigen idioom. In de "Prélude" klinkt een mystiek thema, gehouden in duistere klanken, tegen een helder geregistreerde stem die beweegt in voortdurende kwintolen (vijf noten als opvulling van de kwartnoot). Het klankbeeld van de "Fugue" is polytonaal (meerdere toonsoorten tegelijk, en regelmatig polyritmisch - de 6/8e maat wordt dan gecombineerd met een 2/4e maat. Dit, en de wisselende legato en staccato-articuaties geven het geheel een speelse en geestige indruk.

2. Répons pour le Temps de Pâques (1963)

Dit energieke, rapsodisch gestructureerde werk is gebaseerd op Gregoriaanse melodieën uit de Paastijd: "Ite missa est", "Victimae Paschali Laudes" en "Resurrexi". De opening verwerkt het "Ite missa est" bijna onherkenbaar, maar met een sterke ritmische puls. Dit gegeven wordt afgewisseld met een zetting van het "Victimae" in grote akkoorden met scherp dissonante samenklanken. Het centrum van het werk is het vers "Agnus redemit oves", geharmoniseerd in parallelle kwinten als bij een middeleeuws organum. Een intensiverende carillonpassage leidt terug naar de openingstoccata, waarna een sterk decrescendo volgt tot er in de slotmaat slechts een enkel 8'-voetsregister klinkt.

3. Uit "Twelve Choral Preludes on Gregorian Chant Themes" (opus 8, 1947)

- Attende Domine (Choral Paraphrase)

- O Filii (Variations)

De melodie van de lijdensmelodie "Attende Domine" wordt contrapuntisch uitgewerkt. Fragmenten van het refrein en het vers klinken zowel afwisselend als gelijktijdig in kleurrijke harmonieën. Het einde van deze boetehymne is ontroerend in zijn verstillings. De Paasmelodie "O filii et filiae" wordt eerst gespeeld op tongwerkregisters. Een beweeglijke variatie op fluitregisters volgt. De tweede variatie laat de melodie klinken tegen dalende toonladderfiguren, waarna de derde variatie op een enkele 8'-voetsfluit verdere ritmische ontwikkeling introduceert in triofiguren. De laatste variatie is een finale waarbij een gepuncteerd ritme een opgewekt karakter verleent aan het steeds verder opbouwende crescendo, dat uitmondt in het volle werk van het orgel.

4. Suite Bretonne (opus 21, 1923)

Marcel Dupré (1886-1971)

- **Berceuse**
- **Fileuse**
- **Les Cloches de Perros-Guirec**

Marcel Dupré was organist van de Saint-Sulpice in Parijs. De "Suite Bretonne" werd geïnspireerd door Amerikaanse orgels en hun orkestrale, soms theatrale, klankwereld. De drie delen zijn weerspiegelingen van beelden die zich op het platteland van het Franse Bretagne openbaren. De "Berceuse" is een wiegenlied. Een wiegende beweging van chromatische harmonieën in de linkerhand boven een eenvoudig orgelpunt in het pedaal is de begeleiding van een berustende melodie in de rechterhand. Verderop klinkt een canon van deze melodie tussen de bovenstem van de manualen en een hoog register in het pedaal. Een "Fileuse" is een spinster, een vrouw aan het spinnewiel. We horen het spinnewiel in de linkerhand; snelle figuren van zestiende noten die langdurig blijven circuleren in kleine toengebieden. Daartegen klinkt een pittig, staccato tegenspel. Een tweede 'thema' wordt gevormd door de geaccentueerde akkoorden die op een sterker 8'-voetsregister klinken. Het pedaal is in dit geheel een ondersteuning van korte, ritmische steunpunten. Perros-Guirec is een pittoresk kustdorpje in Bretagne. In de verte klinken steeds de klokken; ondertussen horen we het lopen van de kerkgangers – geen statige processie, meer een rustig 'voortsjokken'. Een mooie, modaal getinte volksmelodie klinkt op een tongwerkregister terwijl de sjokkende muziek verder klinkt.

5. Suite Évocatrice (opus 74, 1938)

Ch. Tournemire (1870-1939)

- **Grave**
- **Tierce en taille et récit de chromhone**
- **Flute d'echo**
- **Jeu doux et voix humaine**
- **Caprice**

Tournemire was vanaf 1898 organist van de Saint-Clothilde in Parijs. De titel van dit werk verraadt duidelijk de specifieke intentie van Tournemire: het oproepen van herinneringen, gevoelens, beelden'. Geopend wordt met een plechtig "Grave" dat zich afspeelt boven een lang orgelpunt. Het volgende deel behandelt twee soloregisters (de Tierce en de Cromhone), rijkelijk versierd en vrij klinkend boven een ingetogen begeleiding. De "Flute d'echo" is een kort deel op een zachte fluit. De "Jeu doux et voix humaine" is een dialoog tussen een begeleiding op het Rugpositief en de Vox Humana. De levendige "Caprice" is het meest lijvige deel van de suite. Het thema is grillig, speels en 'capricieus'. Na een beweeglijk middendeel op de Cornet en de grondstemmen van het Positief volgt een reprise.

